

Klimatilpasning

Jordens klima ændrer sig, og forskning på området viser, at det kan forventes, at klimaforandringerne vil tage til i styrke mange år frem, uanset hvad vi gør for at nedbringe udledningen af CO₂ og andre drivhusgasser. Der er dermed udsigt til en tiltagende global opvarmning, vandstandsstigninger og mere ekstremt vejr på hele kloden. Det gælder også i Danmark, hvor det bliver varmere, mere vådt og mere blæsende. Når vi bygger huse, veje og broer, forventer vi, at de kan holde op til 100 år; det er derfor vigtigt, at de bliver projekteret, så de kan holde til de forandringer i vejrlig, som klimaforandringerne bringer.

Regeringen udsendte i marts 2008 en strategi for tilpasning til klimaændringer i Danmark. Her lægges op til, at det er de enkelte aktører på klimaområdet, der er ansvarlige for at igangsætte de nødvendige klimatilpasningstiltag. IDA har derfor spurgt 400 ingeniører og andre fagfolk, som til daglig arbejder med klimatilpasning, hvordan de mener, det står til med den danske klimatilpasningsindsats. IDA har bedt eksperterne vurdere, om kommunerne, entreprenørerne, vandværkerne mv. har den nødvendige viden, opmærksomhed og handlekraft i forhold til klimatilpasningen.

IDA anbefaler

Klimatilpasning er relevant i forhold til næsten alle dele af den danske infrastruktur, og når vi bruger penge på infrastruktur, er der tale om langsigtede og ofte store investeringer. Klimatilpasning handler med andre ord om prioriteringer i samfundet. Vi skal spørge os selv, om vi vil bruge penge på at sikre drikkevandet eller på at sikre kysterne – eller både og? Om det skal gøres forskelligt fra kommune til kommune? Klimatilpasning vil i fremtiden være vigtig for både offentlige og private investeringer. Derfor anbefaler IDA:

- Gennemførelse af en systematisk monitorering af klimatilpasningsindsatsen, som belyser, om de centrale aktører rent faktisk tager det ansvar, som regeringen forventer. Fx hvert 4. år
- Mere strategi og mindre ad hoc i klimaindsatsen. Regeringen skal støtte kommunerne i deres prioritering, fx ved at anbefale 3 indsatsområder i klimatilpasningen. Så kan både arbejdet og debatten ske i faser, så alt ikke er til diskussion på én gang.

IDAs øvrige anbefalinger findes på side 10 og 11 i analysen.

Klimatilpasning

Klimaforandringer får betydning i Danmark

Overordnet set kan vi i Danmark forvente, at især vintrene vil blive mere våde og varme, mens sommerperioden kan blive præget af længere tørkeperioder, der så til gengæld afløses af kraftig regn. Også vinden bliver mere ekstrem med kraftigere storme. Samtidig vil en global opvarmning, der smelter polernes ismasser, betyde stigninger i vandstanden i ydre såvel som indre farvande. Der forventes en generel havniveaustigning på 0,15-0,75 m både ved Vestkysten og i de indre danske farvande. Ved ekstreme stormfloder forventes den maksimale vandstand at øges 0,45-1,05 m¹. På langt sigt, det vil sige efter år 2100, forventer klimaforskere endnu højere havstigninger mellem 1,5 og 3 m².

Deltagerne i undersøgelsen er blevet bedt om at vurdere, i hvor høj grad de forskellige klimaforandringer vil få betydning for Danmark inden år 2030. Svarene er vist i tabel 1 nedenfor.

Tabel 1: Hvilke klimaforandringer vil få betydning for Danmark inden år 2030?

	Meget stor/ stor betydning	Nogen betydning	Ring/ ingen betydning	Ved ikke	I alt
Kraftigere nedbør	78%	17%	4%	1%	100%
Flere og kraftigere storme	51%	39%	9%	1%	100%
Vandstigninger i indre farvande	46%	32%	21%	1%	100%
Mere nedbør	45%	36%	18%	1%	100%
Havstigninger	36%	37%	25%	1%	100%
Mildere vintre	22%	39%	36%	3%	100%
Tørkeperioder	21%	34%	41%	3%	100%
Varmere somre	15%	42%	39%	4%	100%
Hedebølger	13%	37%	47%	4%	100%

Størst betydning blandt klimaforandringerne tillægger fagfolkene kraftigere nedbør. 78% vurderer, at kraftige regnskyl vil have stor eller endda meget stor betydning i Danmark. Kraftigere regnskyl vil især sætte kloaksystemerne under pres, og oversvømmelser af kældre, bygninger, veje, banestrækninger og lavtliggende arealer vil optræde stadigt hyppigere. Det bakkes op af Danmarks Meteorologiske Institut (DMI), der forventer en tendens til flere episoder med meget kraftig nedbør, især om efteråret. Størrelsen af den kraftige nedbør forventes at stige med 20% eller mere.

¹ DMI

² Formanden for FN's Klimapanel IPCC, dr. Rajendra Pachauris tale ved klimakonference i Bella Centeret marts 2009

Klimatilpasning

Mere ekstremt vejr betyder også kraftigere storme. 51% af eksperterne vurderer, at det vil få stor/meget stor betydning for Danmark. Konsekvenserne vil primært bestå i direkte skader på bygninger, materiel og skov, men også øget kysterosion og tilsanding af sejltrender vil være blandt følgevirkningerne. Endelig kan kombinationen af højere vandstand og kraftig vind ændre højden af vandstanden under stormfald og betyde oversvømmelser af lavere liggende områder. Det gælder både i ydre og indre farvande.

Også gennemsnitstemperaturen forventes at stige både sommer og vinter. Kombinationen af våde og milde vintre kan have betydning for indeklima i bygninger i form af husstøvmider, fugt og skimmelsvamp. De højere temperaturer betyder også længere vækstsæson for landbruget, som dog til gengæld kan risikere flere og nye former for skadedyr samt få behov for afgrøder, der er robuste over for kraftig nedbør og storme. Generelt vurderer ekspertpanelet, at de ændrede temperaturforhold vil være af mindre betydning for Danmark set i forhold til ændringer i vindforhold samt øget nedbør og højere vandstand.

Har vi tilstrækkelig opmærksomhed på klimaforandringerne?

Deltagerne i undersøgelsen vurderer, at en række af klimaforandringerne vil have store eller endda meget store konsekvenser for Danmark. De er derfor blevet spurgt, om der er tilstrækkelig opmærksomhed omkring de problemer, der kan forventes at opstå. Generelt er de ikke imponeret over den opmærksomhed, konsekvenserne af klimatilpasning får. Kun 15% mener, at befolkningen har tilstrækkelig opmærksomhed omkring klimaforandringer, mens 17% af eksperterne synes, at politikerne har den fornødne fokus på konsekvenser af klimaforandringer.

Ifølge fagfolkene står det lidt bedre til i medierne, idet 26% mener, der her er tilstrækkelig opmærksomhed, mens yderligere 51% mener, at der i nogen grad er medieopmærksomhed omkring problemerne.

Det synes også at halte med viden om klimatilpasning i Danmark. 17% af respondenterne vurderer, at der er tilstrækkelig viden om konsekvenserne af klimaforandringer, mens der kun er 8%, som mener, at der er tilstrækkelig viden om de økonomiske konsekvenser.

I den forstand ser det ud til at være god timing, at regeringen i marts 2008 lancerede en strategi for tilpasning til klimaforandringer³. Imidlertid er der kun 3% af fagfolkene, der mener, at strategien gør Danmark godt rustet til at tilpasse sig fremtidens udfordringer. Dog mener 28%, at regeringens strategi for klimatilpasning i nogen grad ruster Danmark til de kommende klimaforandringer. Det

³ Strategi for tilpasning til klimaændringer i Danmark, Regeringen, marts 2008.

Klimatilpasning

er bemærkelsesværdigt, at 2 ud af 3 ikke mener, at strategien er god nok til matche klimaudfordringerne.

Tabel 2: I hvor høj grad er du enig i følgende udsagn om klimaforandringerne?

	I høj grad/ i meget høj grad	I nogen grad	I ringe grad/ slet ikke	Ved ikke	I alt
Der er tilstrækkelig opmærksomhed i befolkningen omkring konsekvenser af klimaforandringerne for Danmark	15%	44%	42%	0%	100%
Der er tilstrækkelig opmærksomhed blandt politikere omkring konsekvenser af klimaforandringerne for Danmark	17%	42%	41%	0%	100%
Der er tilstrækkelig opmærksomhed i medierne omkring konsekvenser af klimaforandringerne for Danmark	26%	51%	23%	0%	100%
Vi har i Danmark tilstrækkelig viden om konsekvenserne af klimaforandringerne	17%	37%	46%	1%	100%
Vi har i Danmark tilstrækkelig viden om de økonomiske omkostninger ved klimatilpasning	8%	24%	68%	1%	100%
Regeringens strategi for tilpasning til klimaændringer gør Danmark godt rustet til at tilpasse sig fremtidens udfordringer	3%	28%	65%	4%	100%
Der er brug for en øget statslig koordinering af det danske klimatilpasningsarbejde	76%	15%	6%	4%	100%

Regeringen beskriver grundtanken i klimatilpasningsstrategien på følgende måde:

*”Med strategien sætter regeringen fokus på, at det er vigtigt, at der sker en rettidig tilpasning til klimaændringerne. Regeringen lægger vægt på, at klimatilpasning så vidt muligt sker løbende (ad hoc), hvorved myndigheder, virksomheder og privatpersoner på eget initiativ reagerer på konsekvenserne af klimaændringer i tide inden for de givne lovgivningsmæssige, økonomiske og teknologiske rammer. I det omfang, hvor ad hoc tilpasning ikke er det samfundsmæssigt optimale, kan der blive behov for at igangsætte politisk vedtagne tilpasningstiltag.”*⁴

Det er med andre ord i høj grad op til de forskellige aktører at vurdere, om de selv har et ansvar, og hvornår der er tale om rettidig tilpasning. Set i den sammenhæng er et andet udsagn fra fagfolkene yderst relevant. Hele 76% peger på, at det er helt afgørende, at der kommer en øget statslig koordinering af det danske klimatilpasningsarbejde. Netop en statslig koordinering vil kunne give

⁴ Strategi for tilpasning til klimaændringer i Danmark, Regeringen, marts 2008. s.8

Klimatilpasning

en fælles forståelse af, hvad ”en rettidig tilpasning” er, samt sikre, at danskerne vil opleve en relativt ensartet indsats for klimatilpasning.

Regeringen arbejder med et Tværgående Koordineringsforum for Klimatilpasning i sin tilpasningsstrategi; her er alle relevante ministerier repræsenteret tillige med en repræsentant fra kommunerne. Det Tværgående Koordineringsforum vil ikke kunne tage beslutninger af bindende karakter, men hvis det står til eksperterne i IDAs undersøgelse, er der brug for et meget aktivt forum.

Klimatilpasning i byggeri og anlæg

Bygninger skal modstå større belastning i fremtiden, især i form af kraftigere storme og regnskyl. Samtidig skal de sikres bedre mod vandindtrængning som følge af højere vandspejl samt mere og kraftigere nedbør. Også kloaksystemerne vil komme under pres af ændringerne i nedbørsmønstret og et forhøjet vandspejl. Endelig vil indeklimaet kunne blive påvirket af varmere og mere våde vintre, der giver bedre betingelser for husstøvmider, fugt og skimmelsvamp.

Ud over bygninger vil anlæg som veje og jernbaner være sårbare over for stormskader og oversvømmelser.

Deltagerne i undersøgelsen er blevet bedt om at tage stilling til en række spørgsmål om klimatilpasning vedrørende byggeri og anlæg. Svarene fremgår af tabel 3 nedenfor.

Tabel 3: I hvor høj grad er du enig i følgende udsagn om klimaforandringerne vedrørende byggeri og anlæg?

	I høj grad/ i meget høj grad	I nogen grad	I ringe grad/ slet ikke	Ved ikke	I alt
Det er nødvendigt at tage hensyn til klimatilpasning i nybyggeri	80%	17%	3%	1%	100%
Det er nødvendigt at tage hensyn til klimatilpasning ved renovering af byggeri	70%	25%	5%	1%	100%
Det er nødvendigt at tage hensyn til klimatilpasning i kloakeringsprojekter	95%	4%	1%	0%	100%
Det er nødvendigt at tage hensyn til klimatilpasning ved renovering af veje	59%	30%	7%	4%	100%
Tilpasning i relation til afløb og spildevand inddrages tilstrækkeligt i den kommunale planlægning	26%	37%	28%	8%	100%
Kommunerne har tilstrækkelig opmærksomhed omkring klimatilpasning i udbud af opgaver	8%	35%	44%	14%	100%
Entreprenører inddrager klimatilpasning, når de løser opgaver	4%	17%	59%	20%	100%
Grundejere skal have økonomiske incitamenter til at aflede overfladevand uden om kloaksystemet fx via nedsivning	58%	30%	9%	4%	100%

Klimatilpasning

Der er meget stor enighed i, at det er nødvendigt at tage hensyn til klimatilpasning ved såvel nybyggeri som renovering af eksisterende byggeri. Det gælder i endnu højere grad i kloakeringsprojekter. Mindst fokus har eksperterne på nødvendigheden af en klimatilpasningsstrategi ved renovering af veje. Her er det seks ud af ti, der peger på nødvendigheden af en klimatilpasningsstrategi på området – altså stadig et klart flertal.

Med denne understregning af vigtigheden af en klimatilpasningsstrategi på bygge-/anlægsområdet er spørgsmålet, om der rent faktisk tages hensyn til klimaudfordringerne i opgaveløsningen.

Kun godt og vel hver fjerde ekspert mener, at tilpasning til klimaforandringer i relation til afløb og spildevand inddrages tilstrækkeligt i den kommunale planlægning. 37% mener, at det sker i nogen grad, mens 28% mener, at det slet ikke sker, eller at det kun sker i meget begrænset omfang. Set i lyset af, at kraftig nedbør og pres på kloaksystemet vurderes som meget vigtigt af fagfolkene, er der tydeligvis rum for en mere systematisk indsats omkring klimatilpasning i den kommunale planlægning.

Endnu værre står det til, når det drejer sig om, hvorvidt der er tilstrækkelig opmærksomhed omkring klimatilpasning, når der udbydes kommunale opgaver. Kun 8% mener, at der her er tilstrækkelig opmærksomhed på udfordringerne i klimatilpasningen. Dette understreger, at det ikke er nok at se på klimatilpasning i et planlægningsperspektiv – klimatilpasningen skal også implementeres, og dette sker især i forhold til offentlige udbud af opgaver.

Tilsvarende få (4%) mener, at entreprenørerne tager tilstrækkelige klimatilpasningshensyn, når de løser opgaver. Dette falder til en vis grad tilbage på de offentlige myndigheder, der sætter gang i opgaverne; hvis kravene er bygget ind i udbudsmaterialer mv., vil det få indflydelse på entreprenørernes tilgang til arbejdet.

Drikkevandsforsyning

Drikkevandsforsyningen i Danmark er langt overvejende baseret på grundvand. Den kan blive påvirket af et ændret nedbørsmønster, såsom længere tørkeperioder mv. Om vinteren vil grundvandsspejlet stå højere, mens de længere tørre periode om sommeren omvendt kan besværliggøre drikkevandsforsyningen i visse områder.

Knap halvdelen af klimatilpasningsexperterne i denne undersøgelse peger på, at det er nødvendigt at tage hensyn til klimatilpasningen i vandforsyningen. Det scorer dermed noget lavere end eksempelvis byggeriet.

Klimatilpasning

Tabel 4: I hvor høj grad er du enig i følgende udsagn om klimaforandringer vedrørende drikkevandsforsyningen?

	I høj grad/ i meget høj grad	I nogen grad	I ringe grad/ slet ikke	Ved ikke	I alt
Det er nødvendigt at tage hensyn til klimatilpasning i vandforsyningen	48%	34%	10%	9%	100%
De private vandværker har tilstrækkelig opmærksomhed på klimatilpasning	4%	25%	40%	32%	100%
Den offentlige vandforsyning har tilstrækkelig opmærksomhed på klimatilpasning	11%	41%	22%	26%	100%

Som det ses af tabel 4 mener 40%, at de private vandværker kun i ringe grad eller slet ikke har fokus på klimaforandringer. Da en væsentlig del af den danske vandforsyning administreres af private vandværker, er det relevant at undersøge dette nærmere. Yderligere har det i denne sammenhæng betydning, at investeringer i at omlægge vandindvindingen kan være ret omfattende.

Energiforsyning

Højere vintertemperaturer vil reducere energibehovet til opvarmning, mens højere sommertemperaturer kan øge behovet for køling.

Kraftigere vind vil også få betydning for det danske el-distributionsnet. Stormskader kunne komme til at udgøre et problem, men det danske el-distributionssystem er ved at blive kabellagt, så her er Danmark godt på vej med en robust klimatilpasning.

67% af deltagerne i undersøgelsen mener, at det høj grad eller meget høj grad er nødvendigt at tage hensyn til klimatilpasningen i energiforsyningen. Samtidig mener kun 15%, at der er tilstrækkelig viden om klimaforandringernes konsekvenser for energiforsyningen i Danmark. Fagfolkene peger dermed på et emne, der vil være relevant for yderligere forskning i Danmark.

Tabel 5: I hvor høj grad er du enig i følgende udsagn om klimaforandringer vedrørende energiforsyning?

	I høj grad/ i meget høj grad	I nogen grad	I ringe grad/ slet ikke	Ved ikke	I alt
Det er nødvendigt at tage hensyn til klimatilpasning i energiforsyningen	67%	21%	6%	7%	100%
Der er nok viden om klimaforandringernes konsekvenser for energiforsyningen i Danmark	15%	37%	30%	18%	100%

Klimatilpasning

Klimaforandringer i naturen

Klimaforandringerne kan forventes at have en lang række konsekvenser for naturen. For det første vil højere temperaturer generelt betyde længere vækstsæson. For det andet vil det ændrede nedbørsmønster betyde større udvaskning af næringsstoffer i farvandene og dermed også større risiko for tilgroning og iltsvind. For det tredje kan der som følge af havstigninger, flere storme, øget nedbør og ændret nedbørsmønster forventes flere oversvømmelser/erosion af kyster, strandenge, ådale og søbredder. Endelig vil det ændrede klima kunne give grundlag for indvandring af nye arter, der kan true de eksisterende økosystemer.

Deltagerne i denne klimatilpasningsundersøgelse er ikke imponerede over den indsats, der foregår i den offentlige planlægning og naturforvaltning. Kun 5% mener, at der tages tilstrækkelig hensyn til klimatilpasning i statens og kommunernes planlægning på naturområdet, ligesom det også kun er 5% af eksperterne, der mener, at kommunernes forvaltning er tilstrækkelig i forhold til klimatilpasning.

Tabel 6: I hvor høj grad er du enig i følgende udsagn om klimaforandringer vedrørende naturen?

	I høj grad/ i meget høj grad	I nogen grad	I ringe grad/ slet ikke	Ved ikke	I alt
Klimaforandringer vil få konsekvenser for den danske natur inden for de næste 15 år	47%	41%	11%	1%	100%
Det er nødvendigt at tage hensyn til klimatilpasning i naturforvaltningen	56%	34%	7%	3%	100%
Staten inddrager klimatilpasning tilstrækkeligt, når der planlægges på naturområdet	5%	25%	43%	27%	100%
Kommunerne inddrager klimatilpasning tilstrækkeligt i deres naturforvaltning	5%	25%	47%	23%	100%
Kommunerne inddrager klimatilpasning tilstrækkeligt, når der planlægges på naturområdet	5%	27%	44%	24%	100%

En væsentlig del af reguleringen i naturforvaltningen skal ses i relation til en række forskellige EU-direktiver, fx vandrammedirektivet og Natura 2000. Det ændrer dog ikke ved den realitet, at eksperternes udsagn tyder på, at kommunerne stadig har en række udfordringer i deres naturforvaltning, og at klimatilpasning ikke er særlig højt prioriteret i den kommunale naturforvaltning i Danmark.

Kystforvaltning

Kysterne vil især blive påvirket af kraftigere storme og højere vandstand og stormfloder som følge af ændring i vindmønstrene. 52% peger på, at klimaforandringerne vil få betydning for Danmark allerede inden for de nærmeste 15 år.

Klimatilpasning

Samtidig er der kun 10%, som er enige i, at der tages tilstrækkeligt hensyn til klimaforandringerne. En strategi i forhold til klimaændringernes påvirkning af kysterne kunne være at acceptere forandringerne og gå tilbage til en mere naturlig kystlinje. Det vil i praksis sige ikke bruge penge på øget kystsikring, men opgive udsatte boliger og marker langs kysterne. Det er ikke en strategi, der vækker den store glæde blandt flertallet af deltagerne i undersøgelsen. Kun hver tiende er enige i en mere passiv strategi.

Tabel 7: I hvor høj grad er du enig i følgende udsagn om kystforvaltning set i relation til klimaforandringerne?

	I høj grad/ i meget høj grad	I nogen grad	I ringe grad/ slet ikke	Ved ikke	I alt
Havstigning og flere storme vil få betydning for Danmark inden for de næste 15 år	52%	39%	7%	2%	100%
Der tages tilstrækkeligt hensyn til klimatilpasning i den danske kystforvaltning	10%	36%	24%	30%	100%
Vi skal acceptere den lavere sikkerhed, der følger af klimaændringerne	11%	35%	49%	5%	100%
Vi skal opgive den nuværende kystsikring og gå tilbage til en mere naturlig kystlinje	10%	33%	44%	13%	100%
Kommunerne inddrager de kommende klimaforandringer, når de planlægger mht. kystforvaltning	10%	23%	30%	37%	100%
Entreprenører inddrager klimatilpasning, når de løser opgaver på området	6%	14%	43%	37%	100%

På kort sigt vurderer regeringen, at kystsikringen i Danmark kan klares ved at skrue lidt på de allerede kendte metoder⁵, det vil fx sige mere tilførsel af sand, hvor kysten forsvinder, og lidt højere diger hvor der renoveres diger. På længere sigt er det endnu ikke afklaret, hvad Danmark skal gøre.

Vurderingerne fra fagfolkene i ovenstående tabel tyder på, at der på nuværende tidspunkt ikke er en konsekvent tilgang i kommunerne omkring inddragelse af klimatilpasning i arbejdet med kystsikring, da 30% af eksperterne mener, at det kun sker i ringe grad eller slet ikke, og kun 10% oplever, at det sker i høj grad.

Klimatilpasning som erhverv

En anden vinkel på klimatilpasningen er at se på erhvervspotentialerne i den viden, som Danmark opbygger på området. 80% af deltagerne i undersøgelsen mener, at de teknologier der udvikles, har potentiale til at blive eksportvarer, men samtidig er det kun 24%, som mener, at der er fokus på klimatilpasning, når der tildeles forsknings- og innovationsmidler. Samtidig er det kun 12%, der mener at Danmark udnytter sit potentiale for eksport af viden og teknologier

⁵ Strategi for tilpasning til klimaændringer i Danmark, Regeringen, marts 2008

Klimatilpasning

omkring klimatilpasning. Der ligger altså en betydelig udfordring for regeringen i at skabe rammebetingelser for at viden og erfaringer inden for klimatilpasning kan omsættes til ydelser, som kan eksporteres til resten af verden. I en situation med finanskrisen og behov for øgede offentlige investeringer, giver fokus på investeringer i klimaprojekter fordele på både kort og lang sigt.

Tabel 8: I hvor høj grad er du enig i følgende udsagn om erhvervspotentialer?

	I høj grad/ i meget høj grad	I nogen grad	I ringe grad/ slet ikke	Ved ikke	I alt
Danske virksomheder har stor viden inden for klimatilpasning	34%	46%	14%	6%	100%
Teknologier i relation til klimatilpasning kan blive en eksportvare	80%	14%	3%	3%	100%
Der er fokus på klimatilpasning, når der tildeles forsknings- og innovationsmidler i Danmark	24%	34%	21%	21%	100%
Danmark udnytter sit potentiale for eksport af viden og teknologier omkring klimatilpasning	12%	42%	32%	14%	100%

Anbefalinger

Regeringen har igangsat, hvad den kalder en ad hoc strategi. Det vil sige, at relevante aktører skal handle, når de finder det nødvendigt. Der ligger en indre modsætning i at tilrettelægge en strategi på ad hoc løsninger. Særligt når strategien handler om investeringer i infrastruktur, der netop er kendetegnet ved at være store og meget langsigtede.

Fagfolkernes vurderinger tyder ikke på, at de væsentlige aktører i den danske klimatilpasning er parate til en sådan tilgang. Derfor anbefaler IDA, at regeringen snarest evaluerer, om kommuner, forsyningsvirksomheder, borgere og andre centrale aktører faktisk er bevidste om deres ansvar i den danske klimatilpasning, samt at regeringen igangsætter systematisk monitorering af området.

En anden generel vurdering fra eksperterne er, at der mangler opmærksomhed omkring klimatilpasning hos mange af de aktører, der er vigtige for en robust dansk klimatilpasning. Det drejer sig især om nogle kommuner, men også om fx de private vandværker og relevante entreprenører.

Regeringen har etableret en klimatilpasningsportal, der netop skal formidle denne viden. Men portaler gør ikke arbejdet i sig selv, og her ligger en stor udfordring for regeringen. Gennemførelse af en systematisk monitorering af klimatilpasningsindsatsen som foreslået ovenfor vil kunne belyse, om viden rent faktisk bevæger sig fra portalen ud blandt de centrale aktører.

Klimatilpasning

Prioritering er et nøgleord i arbejdet med klimatilpasning. Det ville gøre den danske klimatilpasning mere konsekvent og gennemskuelig for alle aktører, hvis klimatilpasning var et fast punkt i den kommunale planlægningsproces.

Det ville betyde, at kommunerne konsekvent skulle diskutere de forskellige prioriteringsovervejelser med de respektive borgere. Netop debat er meget centralt – vi skal prioritere, og det skal ske lokalt, men det er regeringens ansvar, at denne diskussion løftes op på et nationalt plan, og at sikre, at vi ikke får et skævt Danmarkskort, ved at nogle kommuner nedprioriterer fx etablering af grønne korridorer til beskyttelse af dyre- og planteliv, eller at nogle kommuner sidder med store ekstraudgifter til fx digebyggeri og pumpning af vand.

IDA anbefaler, at den nødvendige opmærksomhed omkring klimatilpasning styrkes, ved at regeringen udmelder fokusområder for klimatilpasningen. Deltagerne i IDAs undersøgelse vurderer, at den øgede nedbør er det problem, der primært vil berøre Danmark inden for de næste 15 år. Derfor anbefaler IDA, at presset på kloakeringen, spildevandsrensningen og grundvandssikringen i første omgang kommer i fokus.

I forbindelse med IDAs klimaplan 2050 arbejder en gruppe af ingeniører på et mere detaljeret bud på væsentlige indsatsområder i den danske klimatilpasningsindsats. Arbejdet er en del af Future Climate-projektet og offentliggøres 11. maj 2009.

Kontakt

Spørgsmål til undersøgelsen kan rettes til konsulent Pernille Hagedorn-Rasmussen eller journalist Ole Haun.

Metode

Undersøgelsen er gennemført blandt medlemmer af IDA Miljø og Selskabet for Risikovurdering, der er fagtekniske selskaber i IDA.

Undersøgelsen er foretaget ved indgangen til 2009. Resultaterne i undersøgelsen bygger på svar fra 400 eksperter, som til dagligt er beskæftiget med klimatilpasning.